

Schwarz, Michal; Blažek, Václav

[Lur'je, Pavel Borisovič. Iranisches Personennamenbuch. Band II, Mitteliranische Personennamen. Faszikel 8, Personal names in Sogdian texts]

Linguistica Brunensia. 2012, vol. 60, iss. 1-2, pp. 329-336

ISBN 978-80-210-5883-5

ISSN 1803-7410 (print); ISSN 2336-4440 (online)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/118266>

Access Date: 02. 12. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

zkoumané doby i autorkou zkoumaný politický tisk konkrétně (3. *Zur Entwicklung der Presse in der zweiten Hälfte des 19. Jahrhunderts*, s. 41–75); nato se ve čtvrté kapitole pojednává o tématu vztahu jazyka a politiky (4. *Sprache und Politik*, s. 77–97) a v páté kapitole se píše o jazykových způsobech tematizace jazyka (5. *Sprachthematizierung – methodisches Vorgehen*, s. 99–110). Nejzajímavější je pak nejdelší kapitola šestá, v níž autorka představuje vlastní výsledky své analýzy: jaká klíčová slova a topoi polemizující novináři užívali, jaký vytvářeli obraz o své i protivné straně, jak hodnotili inkriminovaná jazyková nařízení (6. *Konkurrenz des deutschen und tschechischen öffentlichen Sprachgebrauchs im sprachpolitischen Konflikt von 1897*, s. 111–234). Celá kniha se nakonec ještě koncizně shrnuje (7. *Fazit*, s. 235–243). Při četbě inspirující knihy Adély Hallové čtenáře (spíše historika než jazykovědce) napadají různá témata k dalšímu zkoumání: například co z německých stereotypů a protičeských výpadů má reálný základ, nebo naopak, co přežívá ještě dodnes (česká kultura jako varianta německé vs. Němci jako jediní zprostředkovatelé kultury Čechům, s. 160–161); dobově typická a neomezená jen na české prostředí je zřejmě také relativizace antisemitismu (pozitivní český vs. negativní německý antisemitismus, s. 199–200). Jako první knížku i tuto doporučujeme k pozornosti.

Bohumil Vykypěl

Lurje, Pavel B.: Personal Names in Sogdian Texts (Faszikel 8 in: *Iranische Onomastik Nr. 8, Iranisches Personennamenbuch, Band II: Mitteliranische Personennamen*). Wien: Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften (*Sitzungsberichte der Österreichische Akademie der Wissenschaften, Philosophisch-historische Klasse, Bd. 808*), 2010, 527 stran. ISBN 978-3-7001-6838-6.

Osobní jména zpravidla nebývají zahrnuta do popisů sogdijské slovní zásoby, ať už je to Gauthiotův glosář o zhruba 600 lexikálních jednotkách jako součást jeho „Sogdijské gramatiky“ (1929) nebo monumentální „Sogdijský slovník“ B. Gharibové (1995) čítající neuvěřitelných 11 600 lemmat (včetně variant). Jistou výjimku představuje glosář k edici a dokumentů z hory Mug od A.A. Frejmana (1962), který obsahuje asi 750 lexikálních hesel, plus dodatek o cc. 170 osobních jménech. V tomto srovnání vynikne titánská práce Lurjeho, která eviduje a analyzuje více než 1600 osobních jmen. Jde o pokračování mimořádně cenné série monografií věnovaných staro- a středoiránské anthroponymii, kterou založil Manfred Mayrhofer. Ze středoiránských tradic byly dosud publikovány monografie zasvěcené osobním jménům středoperským (Gignoux 1986, 2003) a baktrijským (Sims-Williams 2010). U jazyků s omezeným korpusem literárních či epigrafických textů, zpravidla ještě limitovaných žánrově, představuje onomastika mimořádně důležitý zdroj informací o slovní zásobě, jinak nedoložené. Tato charakteristika se téměř bez výhrad vztahuje na staro- a středoiránské jazyky.

Z důvodů právě zmíněných nadmíru vítaná monografie petrohradského íránisty Pavla Lurjeho uvádí přehled známých osobních jmen v sogdijských manuskriptech a nápisové literatuře a také cenným způsobem shrnuje nejnovější bádání. Hned v úvodu Lurje vysvětluje, že kniha vzešla z jeho pětiletého (2004–2009) postdoktorského výzkumu na vídeňské univerzitě a při Rakouské Akademii věd. Bádání ho zavedla i do Oddělení pro výzkum Turfanu při Berlínsko-brandenburgské akademii věd a jeho delší přednášková turné zazněla roku 2008 v Petrohradě (RF), v Taškentu (Uzbekistán) a ve výzkumném centru v Pendžikentu (Tádžikistán).

Kvůli fragmentálním textům a problémům s vokalizací psané sogdijštiny zůstává mnoho jmen bez uspokojivé analýzy a zároveň tedy kniha přímo nabízí materiál pro další práci. Monografie začíná úvodem (5–19) a soupisem abecedy podle které jsou řazena hesla (21). Následují přehledy zkratk písem (22), jazyků (23–25), gramatických termínů (26) a bibliografických zdrojů (27–33). Rozsáhlý soupis bibliografie čítá třicet stran! (35–64) a po zásluze je předrazen vlastnímu slovníku

(65–490), ve kterém jsou na konci zařazena i jména začínající číslovkou nebo případy jmen, kdy je první písmeno v rukopisech nečitelné. Knihu uzavírá reverzní index (491–518) a prozopografický index (519–527).

Pokud jde o volbu jazyků, Lurje se rozhodl zahrnout jména zmíněná čistě v sogdijských textech, tzn. i jména přejatá z dalších iránských jazyků, staroturkického jazyka a méně často ze sanskrtu, čínštiny nebo řečtiny. Naopak nezahrnul sogdijská jména vypůjčená v rukopisech jiných jazyků tj. výše uvedených včetně arabštiny, čínštiny, střední perštiny, variet tocharštiny a dalších. Ačkoli se primárně jedná o slovník sogdijských jmen, podíl staroturkických jmen je tak významný, že by se kniha měla stát povinným inventářem všech turkologických pracovišť.

Po úsporné charakterizaci sogdijské včetně užívaných písem (5–6) autor podává základní přehled textů a rukopisných dokumentů včetně hlavních nalezišť, objevitelů, sbírek a příslušnosti k tomu kterému náboženskému systému (6–10). Po zkratkovitém nástinu historie bádání (10–11) Lurje blíže specifikuje (11–13), že jsou ve slovníku zahrnuta jména skutečných osob včetně patronym, adjektiv označujících rodiště či bydliště, a dále přezdívky. Dále do slovníku zařadil jména fiktivních postav včetně zvířat a typů mytologických bytostí buddhistického, křesťanského a manichejsko-zoroastrijského panteonu. Vlastní theonyma do slovníku nezahrnul, čemuž se nelze divit. Taková studie by si vyžádala několik svazků a ne „pouze“ jednu pětisetstránkovou monografii. Z podobného důvodu jsou ve slovníku upřednostněna jména před tituly – ty jsou zahrnuty jen jako součást jmen panovníků nebo jako tituly odvozené od vlastních jmen. Technické poznámky (13–17) se týkají abecedního řazení hesel hlavně kvůli různosti písem. Z praktických důvodů jsou průběžně číslována jen hesla se základními jmény, ne pak odvozené varianty nebo případy chybného čtení ze starších zdrojů. Hesla jsou strukturována jednotně podle onomastické edice. Pokud jsou k dispozici všechny údaje, tak po transkribovaném záhlaví hesla následuje přibližná transliterace jména v šikmých závorkách a zkratka gramatického rodu nebo čísla. Po lingvistické specifikaci pokračují pod označením **B** (= Belege) plné doklady jmen se zkratkou zdrojové sbírky / korpusu rukopisů nebo slovníků, dále **P** (= prozopografie), tj. pokud lze uvést genealogii osoby, a **D** (= Deutung) význam jména s diskusí v případě nejasných případů nebo etymologické poznámky.

Místo popisu tematické šíře etymologických diskusí jsme se výjimečně rozhodli přispět výpisem všech jmen s nedostatečně objasněným významem nebo etymologií. Tj. uvádíme všechny jednotky, které sám Lurje označuje výrazy „uncertain“ nebo „not clear“. Neznamená to, že by autor všechna tato jména nechal bez návrhu etymologie nebo bez odkazů na poznámky jiných iránistů, ale ca 140 jmen je určeno foneticky v dostatečné míře pro další přímou analýzu (ne zcela jistě čtení naznačuje otazník) a přibližně ve stejném počtu případů sice nebylo možno stanovit vokalizaci, ale slova lze případně využít jako alespoň hypotetickou podporu jiných etymologií. Jména uvádíme v abecedním pořadí bez ohledu na délku vokálů a další diakritické znaky; v závorce je přesný odkaz na číslo lexému jak jej uvádí Lurje. Znaky řecké abebety mají pozičně prioritu před latinkou. Seznam č. I. uvádí jména s poměrně bezpečně předpokládanou vokalizací v kurzívě plus navíc nevokalizovanou podobu tučně za lomítkem. Seznam II. představuje případy, kdy je vokalizace celého nebo větší části jména zcela nejistá – jména bez bližších cenných dat jsou úsporně ve sloupcích.

I.

Ādčik / ***dykk** (7)

Altun Tay Alp ? Tarxan? Samōr? / **dykpryš 'ltwn t'γ 'lp r'δm'z trx'n smwr** (464 – jméno s tituly turkického původu, ale kromě prvních dvou slov je špatně čitelné)

Anšyatič? / ***nšy'tc** (105)

Arγ-? / ***rγ'sy•** (125)

Arsāč? / ***rs'c** (131 – sogdijský obchodník v Gansu)

Ātān? / ***t'nH** f. (32)

- Ayī?* *Alīlan?* *Tegin Alp-Tarxan* / 'y'y 'lɪ'n tk'yn 'lprɪx'n f. (222 – první dvě slova nejistá)
Āysnīk? / 'ysnyk (39)
Bičut? / **pycwtt** (973 – vládce Pendžikentu před rokem 708 n. l., dle Lurjeho slovo vypadá turkicky, ale dle Rukliadeva ve staroturkických textech žádné podobné jméno není; další diskuse a podobná jména, která by mohla vést k tocharské etymologii viz Lurje 2010: 316–317)
Čad? / **cttH** f. (386 – přes nikoli nutnou interpretaci znělým konsonantem Lurje upozorňuje i na jméno *Cato* v króránskému prákrtu jak jej zaznamenal Burrow 1935: 671).
Čamān? / **c'm'n** (358)
Čankur / **cnkwr** (373 – jméno napsané starým typem písma a nalezené v Loulanu)
Čārsār / **c'rs'r** (361)
Čāsōy? / **c'swy** (364)
Čarak? / **cr'k** (381)
Čarāpič? / **cr'pc** (382)
Čaxāpak? / **cx'pk** (398)
Čččēt / **cytcyt** (409)
Čuryak? *Kōtarānj* / **cwy'kkH kwtr'nch** f. (395)
Čulī / **cwry** (392 – chán Západního turkického kaganátu v letech 599–611; čín. *Chuluo kehan*, ale etymologie vlastního jména je neznámá; znaky + výslovnost v rané střední čínštině: *tçiš^h-la*)
Δarič? / **δrc** (432)
Δarkāne? / **δrk'nk** (434)
Δapāx? / **δp'x** (429)
Δēt / **δyt** (467)
Δōkin? / **δwk'yn** (450)
Dēnkān? / **tynk'n** (1285)
Dizōy? / **δzwy** (476 – král Bucháry)
Θwēnak? / **δwynk** (455)
Əfšūn? / 'pš'wn/'pšwn (121)
Əpstanawe? / 'pstnw'k/'pstn'w'k (120)
Əpukutarak? / 'pkwtrk' (115 – osoba z Horního Zaráfšanu)
Əru-? / 'rw'••c•• (140)
Əspčew? / 'spcyw (164)
Əškand / 'škn̄t (180)
Əxušučak? / 'xšwc'k (211)
Əžvandar? / 'zβntkk (264)
El āgā? / 'yl 'k' (228) – další možné čtení z mincí 'y- / 'y-c nebo význam „držitel státu“ podle st.turk. *el igā(si)* (Baratova) jsou možná východiska pro spojení jména s historickým regentem Ujgurského kaganátu jménem El-ögasi. Bližší určení od Lurjeho: „vládce (?) ve Ferghaně v 7.-8. stol.“ odpovídá době vlády El-ögasiho na konci 8. a na začátku 9. stol. (Schwarz 2010: 24) a diplomatické vztahy Ujgurů směrem na západ mohly vést k záznamu jména až ve Ferghaně.
Fāšūn? / βš'wn (318)
Frapāšte? / βrp'št'k (307)
Fratak? / prt'k m. (921)
Γēč? / γyc (503)
Γēt? / γyy (507)
Γōmēt? / γwm'yt / γwmyt (495)
Γōñjak? / γwnc'kk (497)
Gošila? / k'wšr't (525)
Kařjid? / kβct (533)
Kamyazd? / kmyzt (535)

- Kān?* / **k'n** (514)
Kānak? / **k'n'kk/k'nk** (516)
Kānasang? / **k'n'snk'** (517)
Karntēk? / **krnt'yk** (548)
Karpase? / **krps'k** (550)
Karpič? / **krpc** (549)
Katyōn? / **ktɣwn-** (565 – nápis na meči v sibiřské části Altaje, pravděpodobně turkický či turkoso-
gdijšský)
Katōnā? / **ktwn'** (566)
Kēndar? / **kyntr** (614)
Kēnič? / **kync** (611)
Kēničak? / **kynck** (612)
Kēničnē^w / **kyncny** (613)
Kētan? / **kytn** (619)
Kiḍar? / **kyḍr** (610)
Kuγōne / **kwɣwn'k/qwɣwnny** (576)
Kulāf-? / **kwḍ'βtcynw/kwḍ'rtcynw** (575)
Kurči? / **kwrey** (591)
Kültāk? / **kwyltk** (605)
Mayz? / **mɣz-** (668)
Manju? / **m'ncw/mncw** (631)
Mānvarat / **m'nβrt** (630)
Māstič Ūnaš? / **m'stc 'wnš** (637)
Maw? / **m'w** (638)
Māxyāč? / **m'xy'kc** (652 – první část **m'x** = „měsíc/luna“, pak neznámé)
Mikḍāš / **mkḍ'š** (669)
Mīxī? / **myxy** (747 – křesťan z Turfanu; jméno by mohlo označovat čínský původ nositele, protože
např. Sims-Williams navrhuje, že jde o počinštěné jméno)
Mōkrānj? f. / **mwkr'nCH** f. (704)
Mūkān-? / **mwk'n-** (703)
Mūlput? / **mwḍpwt** (702)
Muqan m. / **mwx'n** (715 – *Muqan kayan* = vládce prvního Turkického kaganátu, 553–572; v čínšti-
ně *Muhan*, stř.čín. *Məwk-γan^h*, ale rozhodně nejde o jméno turkického původu)
Nāfxučisk? / **n''pxwesk** (751)
Nan-artār? / **nn'rt'r/nn'rs'r** (780)
Nasyān? / **nsy''n** (819 – obchodník poslaný do Dunhuangu)
Nimān / **nym'nH** f. (852)
Niwār? / **nw''r** (820 – vůdce prvního Turkického kaganátu v letech 572–587; neexistuje uspokojivá
etymologie a kvůli iniciálnímu *n* by nemělo jít o turkické jméno)
Nižite? / **nyztk/nyzytk** (861)
Nōšān? / **nwš'n** (833)
Nōve? / **nwβk** (822)
Nun? / **nwn** (828)
Pač? / **p'c** (864)
Paraštāz? / **pršt'z** m. (920)
Parḍārič, Fraḍārič, Piḍārič? / **prḍ'rc** (894)
Pārēk? / **p'r'ykk** (871)
Parsih, Parsihā? / **prsyh̄** (919)
Peškur? / **pyškw** (990)

- Pəštawan?* / **pštwn** m. (938)
Pətraxš / **ptrxš** (946)
Pīrtar? / **pyrtr** (984)
Qamur Köki? / **xmwr kwky** f. (1406)
Qusīn? / **xwsyn** f. (1452)
Ranīs? / **rnysH** / **r'nysH** f. (1017)
Rāvan? / **r'β'n** (997)
Ruḏā? / **rwō'** (1029)
Rusak? / **rws'k** (1034)
Sanak? / **sn'kk** (1079)
Sarčmīk / **srcmyk** (1095)
Sarḏum? / **srōwm** (1096)
Satučik? / **stck** / **stcky** / **stwck** (1103 – vládce Ustrušany snad v 7. stol.)
Sūtrsēn? / **swttrs'y'n** (1119 – jméno bódhisattvy asi z indických jazyků)
Šad- / **šōw** (1164)
Šān? / **š'n** (1150)
Šay? / **š'y** (1161)
Šayān?, Šē'an? / **šy'n** (1184)
Šēk? / **šykk** (1186)
Šēn? / **š'ynH** f. (1162)
Šudak? / **šwt't'kk** (1181)
Šurāt? / **šwr't** (1180 – posluchač Buddha)
Takūt? / **tkwt** (1226 – podobné jménu kušánského vládce Τακτοο a zřejmě nejde o slovo iránského původu – Lurje 2010: 386)
Tātič / **t'tc** (1219 – diskutováno více možností včetně toč. B *Tati* – Lurje 2010: 384)
Tōkazang? / **twkznk** (1255 – 7.-8. stol., jméno blíže neznámého vládce na ostraku z Mervu)
Uyurək? / **'wyrk** (186 – král Samarkandu v letech 710–738 n. l.)
Ukkur't-camūk / **'wkkwr't cm'wk** (191 – král Samarkandu v 7. nebo 8. stol. n. l.)
Vatḏal? / **βtḏl'** (319)
Vəsar? / **βsr** (317)
Vōčak? / **βwte'k** (331)
Vrātān? / **βr't'nH** f. (301)
Vux? / **βwx** (332)
Wāstak? / **w'st'k** (1305)
Waxšutāw-? / **w'xšwt'w** (1307 – vládce v údolích řek Talas a Ču v 8. stol.; iniciála *w* je ve staré turkičtině netypická)
Wərsō? / **wrsw** (1342)
Witāw / **wyt'w** (1390)
Xamač? / **xm'c** (1405)
Xərār? / **xr'r** f. (1409 – jméno na misce s nápisem, objevené 1990 v Karašahru, nyní v muzeu v Korle; jméno nemusí být nutně sogdijské)
Xšand? / **xšnt** (1425)
Xu-? / **xw'-** (1435)
Xwasaw? / **xwsw** (1450)
Xwasawič? / **xwswc** (1451)
Yaḡdnēw-vande? / **yḡtnyw (- - - k)** (1506)
Yasn Murwā / **ysn mwrw'** (1519)
Yastātam? / **yst'tm** (1520)
ʿIx-? / **yxr** (1537)

Zandarak? / **zntr'k** (1560)

Zukā'jwār / **zk'ncw'r** (1555 – král Chórezmu v 8. stol. n. l.; dle Lurjeho 2010: 470 jméno zní iránsky, ale doposud nikdo nenabídl etymologii)

Žakāč? / **zk'tc** (1556)

Zōr? / **zwr** (1570)

?-mīk? / **[]' - - myk** (1594)

-kāne? / **jk'nk** (1608 – snad patronymická část jména)

°kāwe? / **jk'w'k** (1609)

-tāw? / **[(sr)ṭ'w** f.? (1638)

?-čōr? / **••w cwr** (1656)

?-čān? / **[(••)yc'n** (1671)

?-(v)yart? / **lyrt** (1673)

?-yān / **'ntr•ōy'n** (106)

II.

'rxntrt (150 – 2.-1. stol. př. n. l.)

'wp'ch f. (195 – Lurje zmiňuje „tocharská“ jména z kharósthí prákrtu z oázy Niya: *Vapika, Vugaca, Apisae* – Burrow 1935: 670 + 672, „V“ psáno s přízvukem)

'wt' (201 – čínské dvojslabičné jméno)

ōrsm't f.? (436 – nápis na stříbrné misce nalezené 1990 v Karašahru a nyní v muzeu v Korle obsahuje i jiná neznámá jména)

γpkw (485 – vládce v Samarkandu v 1.-3. stol. n. l.)

pnbg (888 – vládce Bucháry, cca 2. stol. př. n. l. až 1. stol. n. l., co vydával vlastní mince)

p'r'wr (869 – jméno nadpřirozené bytosti)

pwry'n (961 – bódhisattva)

sywnH f. (1135 – dle Lurjeho možná jméno ne-iránského původu)

šyn (1188 – Lurje zmiňuje toch. B *Šiñcake*)

t'kry (1214 – jméno v dopise zapsaném starým typem písma)

twwō, popř. jiné čtení **mwpo** (1269)

zyrtnk (1576, snad vládce oblasti Čač v 7.-8. stol.)

(•)'ttyn (1589 – možná výpůjčka jména bráhmana)

''npc (20)

'γwt (62)

'kyxcy (68)

'myc - - - (93)

'np••k (104)

'pš••c (122)

'pwn'k (123)

'rns•tk (130)

'wtcw''n (202)

'yk'pc/'ykp'c (223)

'ykkō'k (224)

'yky''nk (226)

'yny pxt'y (250)

'yrt'y (253)

'yss (254)

'yšn'x'nk (257)

'yt'y t'š f.? (261)

'y••'n (263)

βcs' f.? (274)

βny (297)

βnyγs' (298)

βn-[(299)

βr (300)

βrxβ'r (310),

βwnw (325)

βw••• (334)

byrw (351)

β•(δ)••z? (354)

c'wšr a. (365)

cnwrnk? (378)

- cwnmc** (390)
cynwnytβnt (402)
cyš (407)
δ'knyš (414)
δkk' (425)
δmwH f. (427)
δrxwnysk (441)
δs'kr (446)
δwcrs (449)
δyk'r (463)
δ•šyst (478)
γ(n)• (484)
γysw (506)
γγ(•y•) (510)
k'n (518)
k'sy• (521)
kn'r (536)
kncγwδ'k (538)
ktβ'r (564)
k(t•)[kδ(βy)] (567)
kw'nz f. (571)
kwrmγ (593)
kwrsyk (594)
kwrtšyš (595)
kypcp'y (616)
kys•βn (618)
k•ywn (621)
m'ywyz (659)
mnβkk (672)
mnrwc (678)
mnx (679)
mr'c (681)
mšδn (697)
mwnδβ (706)
mwrδry (707)
mwr••• k (710)
mrxH (721)
myttr (736)
n'mrβ'z m. (755)
n'x (768)
np'k (809)
nwm (827)
nwpnk (831)
nwxš• (839)
ny'kwtm (850)
nytc (853)
p'r'? (872)
pδ'r (881)
pδ'r• (882)
pr'x•γ• (935)
pw'y (952)
pwry (962)
py'wt (972)
pymwc (983)
pyšw (991)
p•[•nm(c)] (994)
(p•β)r (995)
rns - - (1015)
rntc (1016)
rysn (1045)
scδn (1070)
skwntkH f. (1073)
swp'yn / swpyn (1115)
sxswrk (1126)
sy'mγ'k (1128)
sy'wt- (1130)
sys (1137)
š'ns (1152)
špkwry (1174)
šyδw (1185)
t'βn (1210)
tynt (1287)
t•trw(δ) (1299)
t•t[(w'r) (?)] (1300)
w'krny (1304)
wky (1311)
wns (1321)
wrnδk (1341)
wr•δ (1346)
wxβ (1351)
wynm' (1378)
wzxwβy'n (1391)
w••kk (1392)
xrnm'r'n (1410)
xrsδy- (1411)
xrstrnk (1412)
xrt'yx (1414)
xšy (1428)
y'rwk' (1499)
yrs - - - (1514)
y(rs) (1515)
ywn (1532)
ywrm'n (1533)
y[...]pt (1549)
zym (1573)
]rzyk (1588)
•c'δw• (1597)
]δβy'kz'k (1601)

][ōmr/k•] (1603)	-šy't (1644)
•kcm'y (1610)](t)[•]k'r[(1648)
]mys[(1618)](t)r'y (1654)
]nyk (1622)	••][•wttk cy(r)[••• (1661)
]sk(r)'[••]k (1637)	•xsn'k (1665)
(- - s)yt (1641)]xwrwptr'k[(1667)
](š)pnδ[•](t)wt (1643)	•yw'r[(1674)

(Pro úplnost přidáváme čísla hesel neúplných jmen pouze s jedním či dvěma čitelnými konsonantními znaky, která vůbec neumožňují etymologickou práci: 89, 124, 177, 239, 267, 316, 355, 411, 421, 477, 568, 608, 609, 620, 622, 624, 627, 993, 996, 1057, 1072, 1125, 1140, 1141, 1208, 1301, 1333, 1347, 1349, 1395, 1481, 1486, 1580, 1581, 1583, 1587, 1590, 1591, 1592, 1596, 1598, 1599, 1600, 1602, 1604, 1605, 1606, 1607, 1611, 1612, 1613, 1615, 1616, 1619, 1620, 1621, 1624, 1625, 1629, 1633, 1635, 1636, 1639, 1642, 1645, 1646, 1647, 1649, 1651, 1652, 1653, 1657, 1660, 1662, 1664, 1668, 1669, 1672, 1675).

Literatura:

- BURROW, THOMAS. 1935. Tokharian Elements in the Kharoṣṭhī Documents from Chinese Turkestan. *Journal of Royal Asiatic Society* 1935, 667–675.
- FREJMAN, A.A. 1962. *Opisanie, publikacii i issledovanie dokumentov s gory Mug*. Moskva: Izdatel'stvo vostočnoj literatury.
- GAUTHIOT, ROBERT. 1929. *Essai de Grammaire Sogdienne*, Deuxieme partie: *Morphologie, syntax et glossaire*. Paris: Librairie Orientaliste de Paul Geuthner.
- GHARIB, B. 1995. *Sogdian Dictionary*. Tehran: Farhang Publications.
- GIGNOUX, PHILIPPE. 1986. *Noms propres sassanides en moyen-perse épigraphique*. Wien: Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften.
- GIGNOUX, PHILIPPE. 2003. *Noms propres sassanides en moyen-perse épigraphique : supplément 1986–2001*. Wien: Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften.
- SCHWARZ, MICHAL. 2010. *Mongolsko*. Praha: Libri.
- SIMS-WILLIAMS, Nicholas. 2010. *Bactrian personal names*. Wien: Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften (*Sitzungsberichte der Österreichische Akademie der Wissenschaften. Philosophisch-historische Klasse*, Bd. 806).

Článek vznikl s finanční podporou GA ČR v rámci projektu P406/12/0655.

Michal Schwarz
Václav Blažek

Rachewiltz Igor de – Rybatzki, Volker: Introduction to Altaic Philology. Turkic, Mongolian, Manchu. Leiden–Boston: Brill 2010. ISBN: 978-90-04-18528-9 (Handbook of Oriental Studies. Section Eight. Central Asia. Volume 20)

V knize, kterou zde chceme krátce představit, spojili své síly dva význační zástupci altajistiky dvou generací. Prvním z nich je emeritní profesor Australské národní univerzity v Canbeře, nedávno osmdesátiletý Igor de Rachewiltz, historik a filolog, který se zaměřuje zejména na dějiny Číny a Mongolska v 12.–14. století a je mimo jiné autorem nového kompletního překladu Tajné kroniky Mongolů do angličtiny. Druhým je nadějný Volker Rybatzki, působící jako profesor altajistiky ve finských Helsinkách, zabývající se především mongolštinou 13.–15. století a připravující v současné době její etymologický slovník z tohoto období. Jejich společná kniha má za cíl uvést zájemce o altajistiku do problematiky oboru.